

Verslag Atelier #1

Omgevingsvisie De Ronde Venen

Tijdstip: 9 april 2024, 19:00 uur - 21:00 uur

Locatie: Sociaal Cultureel Centrum de Boei, Vinkeveen

Hoe ziet gemeente De Ronde Venen eruit in 2040? Hoe willen we dan wonen? Hoe ziet het buitengebied er dan uit? Hoe houden we onze gemeente bereikbaar? Kunnen bedrijven blijven uitbreiden? Hoe willen we ons positioneren in de regio? Op dit soort vragen geeft de omgevingsvisie van De Ronde Venen straks antwoord.

Deze vragen raken iedereen in de gemeente, jong en oud, nu en in de toekomst. Daarom kijken we vooruit, samen met iedereen in De Ronde Venen die wil meedenken. De omgevingsvisie is een belangrijk hulpmiddel waarmee we antwoord geven op de vraag: wat voor gemeente willen en kunnen we in 2040 zijn? De Ronde Venen is daarom het afgelopen jaar van start gegaan met het ontwikkelen van haar eerste omgevingsvisie. Deze visie gaat op inspirerende en uitnodigende wijze richting geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de dorpen, het buitengebied en de bedrijventerreinen van De Ronde Venen. Het is een visie op hoofdlijnen, die antwoord geeft op de opgaven van vandaag én morgen, met een gebiedsgerichte uitwerking en aanpak.

We ontwikkelen de omgevingsvisie van De Ronde Venen in 3 fasen, gevolgd door een besluitvormende fase. In elke fase vindt participatie plaats. Het afgelopen voorjaar hebben we in fase 1 een luisterend oor bij de samenleving gelegd in de vorm van een goed ingevulde [online peiling](#) en meer dan 100 straatgesprekken. De resultaten van fase 1 staan in het [Raamwerk De Ronde Venen 2040](#).

Atelier De Ronde Venen #1

Met het Raamwerk als onderlegger zijn we inmiddels van start met fase 2: koers bepalen. Om richting te geven aan de toekomst, voeren we het gesprek langs 3 sporen voor De Ronde Venen. De sporen brengen 3 verschillende 'toekomst' in beeld voor De Ronde Venen. Ze geven inzicht in de keuzes en gevolgen voor verschillende gebieden in de gemeente, zoals de dorpen, het buitengebied en bedrijventerreinen. Het was niet de bedoeling om een van de 3 sporen te kiezen. De sporen helpen om het gesprek op gang te brengen over welke keuzes voor de toekomst van De Ronde Venen mogelijk en wenselijk zijn. Het doel van deze sporen-methodiek is om bouwstenen op te halen voor de centrale koers in de omgevingsvisie. Pas bij de volgende stap in het proces, in fase 3, gaan we specifiek naar concrete gebieden en locaties kijken. Tijdens het atelier op 9 april kwamen de volgende sporen aan bod:

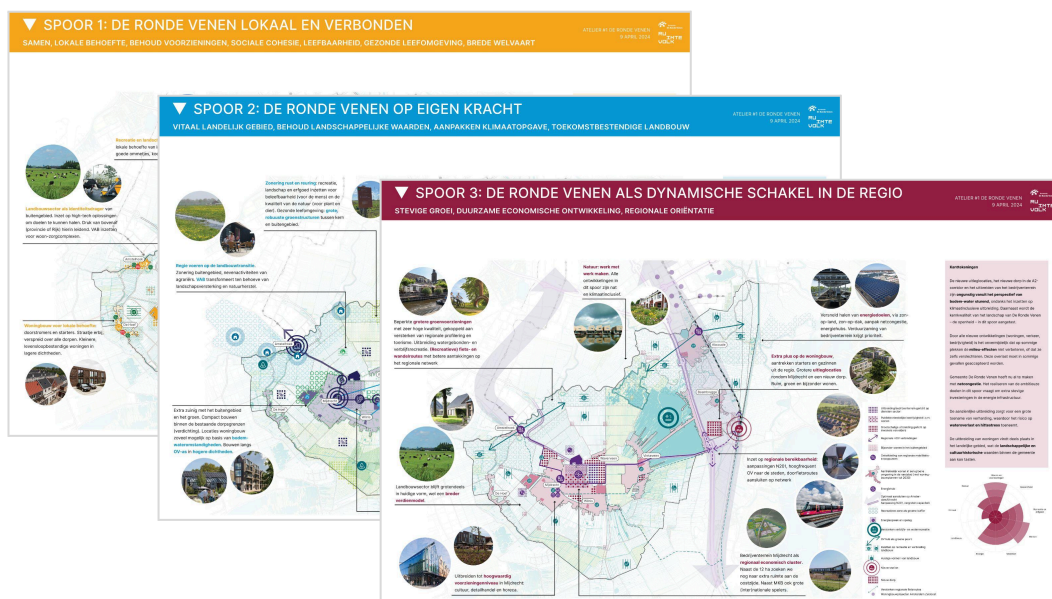
1. De Ronde Venen: lokaal en verbonden
2. De Ronde Venen: op eigen kracht
3. De Ronde Venen: dynamische schakel in de regio

Op de avond waren zo'n 70 bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van belangenverenigingen aanwezig. Daarnaast waren er ambtenaren en een aantal raadsleden

aanwezig. Met de deelnemers is het gesprek gevoerd over wat zij interessant en kansrijk vonden aan de verschillende toekomstrichtingen voor De Ronde Venen. Wat zouden zij willen meenemen naar de toekomst van De Ronde Venen en waarom? Ook is gevraagd wat zij minder passend vinden voor De Ronde Venen, of eventuele ideeën die zij wilden meegeven. Dit verslag geeft beknopt de hoofdlijnen van de avond weer.

Hoofdlijnen van de avond

De deelnemers waren positief over de presentatie van de omgevingsvisie, het verloop van het proces en de deelsessies. Na een plenaire aftrap kreeg iedereen in kleinere groepen de gelegenheid om mee te discussiëren over de toekomst van De Ronde Venen. Onder leiding van een gespreksleider werd het gesprek over de toekomst gevoerd langs de 3 sporen. Elke deelnemer kreeg de kans om over elk van de 3 sporen mee te praten. Er werden diverse visies uitgewisseld en de bijeenkomst leidde tot waardevolle gesprekken en interessante ideeën. De gespreksleiders verzamelden de belangrijkste punten en aanvullingen van de deelnemers op posters. Al met al was de sfeer in de Boei toekomstgericht, constructief en prettig. De video op <https://toekomstderondevenen.nl/> geeft een korte impressie van de avond in Vinkeveen.

3 sporen voor de toekomst van De Ronde Venen.

Om de inhoud beter te lezen is er een grotere versie als PDF op <https://toekomstderondevenen.nl/> beschikbaar.

Waardevolle gesprekken

Over het algemeen heerste er een verlangen naar vooruitgang, en naar het aanpakken van de urgente opgaven die in de gemeente spelen. Tegelijkertijd bleven de verwachtingen realistisch. Niet alles is overal mogelijk, en de gemeente is op een aantal thema's ook afhankelijk van andere partijen. De Ronde Venen staat voor verschillende urgente uitdagingen, en er heerst consensus onder de deelnemers dat er scherpe en haalbare keuzes gemaakt moeten worden. De rode lijnen van de gesprekken zijn als volgt:

Spoor 1: De Ronde Venen lokaal en verbonden

Dit spoor schetst een toekomst die de nadruk legt op het behouden van wat er nu is, en het versterken van directe leefomgeving van de huidige inwoners met als doel om de leefbaarheid, de gezondheid en sociale samenhang te versterken. Het is qua ruimtelijke keuzes iets behoudender dan de andere sporen. Uit reacties van deelnemers blijkt dat dit spoor waarschijnlijk voldoende draagvlak in de samenleving zal opleveren, maar dat het tegelijkertijd ook tot 'stilstand' kan leiden. Deelnemers benadrukken het gebrek aan een echte visie voor de lange termijn. Tegelijkertijd was er een groep mensen die de focus op lokale verbondenheid en kleinschalige ontwikkelingen als grote kracht ziet. Onderstaand schema geeft een weergave op hoofdlijnen van de opbrengst van de avond.

Kansrijke elementen

Woningbouw en spreiding van voorzieningen: In ieder dorp bijbouwen – voor lokale behoefte – is het grootste pluspunt van deze toekomst. Hierbij zou volgens deelnemers vooral ingezet moeten worden op de lokale starter en senior. Spreiding van de woningbouw kan de draagkracht voor lokale voorzieningen vergroten, ook in de kleinere dorpen.

Co-creatie en sociale cohesie: Dit element werd zeer gewaardeerd, omdat het focust op lokale binding en gemeenschapsgevoel. Het is 'samen voor elkaar' – inwoners willen wel meedoen en lokale krachten bundelen om lokale opgaven op te pakken. Wel zetten deelnemers vraagtekens bij de haalbaarheid van elementen in deze toekomst, in het licht van de toenemende vergrijzing.

Fijnmazige bereikbaarheid: Sommige deelnemers geven aan dat ze de fijnmazigheid van het OV-netwerk in dit spoor waarderen. De bus mag dus een grote route door de dorpen rijden, ondanks dat dit ten koste gaat van de snelheid, duur van de reis en frequentie van de bus.

Kanttekeningen

Risico op stilstand en versnippering: Sommige deelnemers zien dit spoor als een teken van stilstand of zelfs achteruitgang, omdat het in hun ogen te veel gericht is op het behouden van de status quo, zonder externe invloeden – zoals de klimaatopgave, de energietransitie of de druk vanuit hogere overheden – te omarmen. De 'spreidingsgedachte' van woningen en voorzieningen in deze toekomst zorgt mogelijk niet alleen voor versnippering; het zou ook kunnen leiden tot onderlinge strijd tussen dorpen.

Niet genoeg toekomstgericht: Deelnemers hebben hun bedenkingen over de realiteitszin en de toekomstbestendigheid van het spoor, met zorgen dat het niet goed inspeelt op langetermijnontwikkelingen. Het gebrek aan sturing op energie, landbouw en natuur roept vragen op. Worden we dan niet alsnog gedwongen door hogere overheden?

Economische en sociale risico's: Er worden vraagtekens gezet bij de betaalbaarheid en financiële houdbaarheid van de ontwikkelingen in dit spoor. Daarnaast leunt deze toekomst voor een aanzienlijk deel op de inzet van actieve inwoners (vrijwilligers). Ook hierbij worden vraagtekens gezet bij de haalbaarheid, vooral met het oog op vergrijzing.

Spoor 2: De Ronde Venen op eigen kracht

Dit is een spoor dat stevig inzet op het aanpakken van de systeemopgaven die op de gemeente afkomen. In deze toekomst wordt er meer regie gevoerd op de klimaatopgave, de landbouwtransitie en de mobiliteitstransitie, terwijl er wordt ingespeeld op de eigen kracht: het versterken van het karakterstieke veenweidenlandschap en de rijke cultuurhistorie. De algemene reacties op dit spoor vanuit deelnemers zijn positief, met name omdat hier duidelijke keuzes gemaakt worden over wat wel en niet langer kan. Het is echt een visie op de toekomst. Echter worden ook veel kanttekeningen geplaatst over de gevolgen van dit spoor. Onderstaand schema geeft een weergave op hoofdlijnen van de opbrengst van de avond.

Kansrijke elementen

Kracht van het buitengebied: Behoud van de openheid van het buitengebied wordt omarmd door veel mensen. Sommige deelnemers waren zeer te spreken over het versterken van de natuurontwikkeling, het tegengaan van bodemdaling, en de regievoering en positie-inname in de landbouwtransitie. Tegelijkertijd waren er ook deelnemers die zich zorgen maakten over de toekomst van de agrarische sector. Daarnaast was er discussie over de plek van recreatie in het buitengebied. Hierin moet een goede balans worden gezocht tussen rust en reuring.

Verbetering van de OV-bereikbaarheid: De verbeterde OV-bereikbaarheid – in combinatie met woningbouw langs de OV-as – werd door deelnemers het meest frequent genoemd als positief punt. Men ziet liever een snelle buslijn met een beperkt aantal haltes, dan een langzamere buslijn met veel haltes door de dorpen. De haltes moeten echter wel echt goed bereikbaar zijn. Hiervoor liggen kansen in veilige fietspaden en stallingsmogelijkheden, maar eventueel ook in (flex)bus-aantakkingen voor de mensen die niet meer fietsen of minder ver kunnen lopen.

Geclusterde woningbouw: De sturing op het clusteren van woningbouwlocaties binnen de dorpen kon op veel positieve reacties rekenen, omdat dit het buitengebied open houdt. Dit kon met name op bijval rekenen in grotere kernen zoals Mijdrecht, nabij bestaande voorzieningen. Op sommige van deze plekken kan prima de hoogte in gebouwd worden. Hierbij mag ook aandacht zijn voor kleinere woonvormen, zoals appartementen voor de starter en de senior.

Regie op de energietransitie: Er is waardering voor duidelijke regie op de plaatsing van zonnepanelen. Tegelijkertijd wordt gesignaleerd dat de lokale impact van deze grotere, geclusterde velden aanzienlijk kan zijn. Een aantal deelnemers geeft daarom aan dat de optie van windenergie weer bespreekbaar zou moeten worden.

Kanttekeningen

Betaalbaarheid en snelheid woningbouw: Een aantal deelnemers heeft zorgen over de betaalbaarheid van de woningen, onder andere vanwege de hogere duurzaamheidseisen. Daarnaast kunnen dit soort eisen het bouwproces ook vertragen waardoor het langer duurt voor er nieuwe woningen beschikbaar komen.

Breed gedragen visie op het buitengebied: Deelnemers geven aan dat het lastig zal zijn om binnen de gemeente tot een eensgezinde blik op het buitengebied te komen, met alle belangen die daar spelen. Er wordt aangegeven dat daar wellicht nog wel de grootste uitdaging ligt bij het opstellen van de omgevingsvisie. Hoe kan dat gesprek eerlijk en constructief worden aangegaan tussen alle partijen?

Aandacht voor kleinere kernen: De clustering van voorzieningen kan mogelijk ten koste gaan van de leefbaarheid en beschikbaarheid van voorzieningen in kleinere kernen. Het zou goed zijn als er wel ruimte blijft om initiatieven van bewoners uit de kleinste kernen te ondersteunen.

Afhankelijkheid van andere overheden: Om de ontwikkelingen in dit spoor mogelijk te maken, is de gemeente afhankelijk van keuzes die op provinciaal en/of Rijksniveau gemaakt worden. Aan de andere kant zien deelnemers ook dat het hebben van een duidelijke visie een betere onderhandelingspositie geeft aan tafel in Utrecht of Den Haag.

Spoor 3: De Ronde Venen als dynamische schakel in de regio

Dit spoor kent een uitnodigende blik naar de regio en is echt ondernemend van aard. De keuzes in deze toekomst zijn beter aangetakt op de stedelijke regio's van Amsterdam en Utrecht. Daarnaast wordt er voor veel groei gekozen: veel extra woningen, extra ruimte voor bedrijventerreinen en extra recreatiemogelijkheden. Veel deelnemers hebben hier hun bedenkingen bij – de algemene indruk van dit laatste spoor is dat het (te) veel nadruk legt op het groeien en aantrekken van inwoners vanuit de regio. In zijn totaliteit is de inhoud van dit spoor erg overweldigend voor deelnemers. Men kan zich wel voorstellen dat er in de regio zoveel gegroeid gaat worden, maar niet in De Ronde Venen. Tegelijkertijd zijn er ook elementen uit dit spoor die wel aanspreken. Onderstaand schema geeft een weergave op hoofdlijnen van de opbrengst van de avond.

Kansrijke elementen

Geconcentreerde woningbouw: Deelnemers spreken hun waardering uit voor het clusteren van woningbouw en energievoorzieningen. Dit kan ervoor zorgen dat er flinke stappen gemaakt kunnen worden in het oplossen van de woningnood: “kies een aantal plekken waar je het echt goed doet”. Tegelijkertijd vindt men de genoemde aantallen – en daarmee de ruimtelijke impact van de ontwikkeling – wel erg fors.

Versterking van openbaar vervoer: Het versterken en mogelijk uitbreiden van OV-verbindingen wordt gezien als een belangrijke verbetering in de toekomst. Het nieuwe treinstation en een uitleglocatie voor woningbouw in de vorm van een nieuw dorp worden wel als verfrissend gezien, maar niet direct als een reële optie.

Aandacht voor recreatie: Het versterken van recreatiemogelijkheden in het buitengebied wordt door een grote groep als positief beoordeeld. Met name ondernemers zien hier veel kansen. Andere deelnemers – met name bewoners van de kleinere kernen en het buitengebied – waren hier juist erg terughoudend in. Teveel recreatie is ook niet goed. Er zijn zorgen over teveel horeca, verblijfsrecreatie en fietsers in het buitengebied en op de polderwegen.

Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid: Meer ruimte voor ondernemers op werklocaties wordt gewaardeerd in deze toekomst. Echter, deelnemers zien liever geen nadruk op het aantrekken van (inter)nationale spelers, vanwege zorgen over logistieke hallen en datacenters. De ontwikkeling moet uiteindelijk werkgelegenheid voor eigen inwoners opleveren, zodat lokale jongeren in de gemeente kunnen blijven wonen en werken.

Kanttekeningen

Te grote veranderingen: Sommige deelnemers vinden veel ontwikkelingen in dit spoor te ambitieus en vrezen dat het de huidige rust en landelijkheid te veel zal aantasten. Daarnaast zijn er zorgen dat de kleinere kernen achter zullen blijven en de dorpen hun kleinschalige karakter zullen verliezen door de focus op grootschalige ontwikkelingen.

Infrastructuur en bereikbaarheid: Veel deelnemers hebben zorgen over de impact van deze toekomst op de bestaande infrastructuur. De N201 is momenteel al een knelpunt. Deelnemers zien liever geen ingrijpende aanpassingen aan deze provinciale weg.

Druk op natuur en leefomgeving: Er is zorg over de impact van grootschalige bouw en toename van recreatie op de natuur en het open landschap.

Sociale en economische gevolgen: Met name de nadruk op het aantrekken van inwoners van elders leidt tot zorgen onder deelnemers, omdat dit mogelijk (a) de woningmarkt krapper en duurder zou kunnen worden en (b) het gemeenschapsgevoel onder de bevolking zou kunnen verminderen als er een grote instroom van buiten bij komt.

Impressie van de plenaire presentatie (links) en deelsessies (rechts)

Vervolg

De opbrengst van dit werkatelier nemen we mee bij het bepalen we de koers richting de toekomst. De eerste stap hierbij is het opstellen van een toekomstverhaal. Hierin kiezen we richting in hoe we omgaan met de belangrijkste opgaven, kansen en ambities richting de toekomst. Later dit jaar volgen meer ateliers waarin we nog concreter naar de omgevingsvisie toe werken. Daarna stellen we een ontwerp-omgevingsvisie op waar iedereen op kan reageren en aanscherpen. Zo werken we samen aan een mooie toekomst voor De Ronde Venen in 2040. Tot slot stelt de gemeenteraad de omgevingsvisie vast. Naar verwachting gebeurt dat in 2025. Op de hoogte blijven van de voortgang kan via <https://toekomstderondevenen.nl/>